

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-2

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	Brno-Líšeň, hradisko Staré zámky. Raněstředověké denáry (viz obr. 5, str. 167 a obr. 15, str. 171). <i>Brno-Líšeň, Staré zámky hillfort. Early Middle Ages deniers (see Fig. 5, Pg. 167 and Fig. 15, Pg. 171).</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

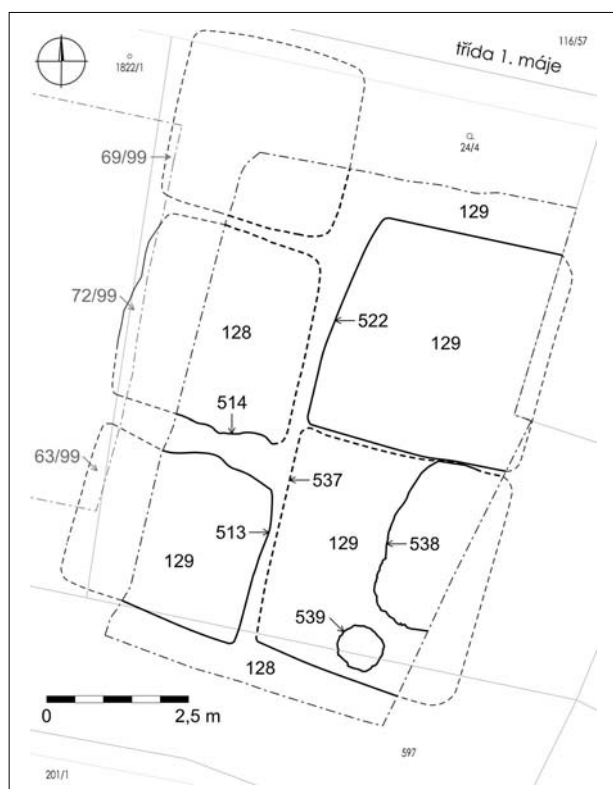
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2015

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright © 2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 70. Olomouc, Wurmova ulice č. 3. Situační plán.
Abb. 70. Olomouc, Wurmova Straße Nr. 3. Lageplan.

Tyto objekty tvořily pravidelné sídliště, které zaniklo jednorázovou akcí – domy byly vyklizeny, zasypany a terén srovnán do roviny. Stratigraficky leží tato dorovnávká pod úrovní hrobů, objevených v roce 1999 a datovaných kolem roku 900 (Bláha 2001, 60). Dorovnávká obsahovala velké množství málo fragmentované keramiky z 9. – 10. století. Na takto srovnaném terénu byly založeny tři pravděpodobně pekařské pece, z nichž dvě měly kamennou klenbu. Do destrukce klenby pece k. 139 byl uložen kostrový pohřeb dítěte (k. 141) bez milodarů, který však ležel na severní hraně výkopu z roku 1999 a hrob byl mírně narušen opadáváním profilu nezabezpečené jámy. V podobné výškové úrovni jako hrob dítěte k. 141 (221,04 m n. m.) byly vypreparovány ještě další dva kostrové hroby k. 134 (221,12 m n. m.) a k. 132 (221,13 m n. m.) bez milodarů. Dochovaly se však pouze kosti dolních končetin, neboť hroby ležely na východní hraně zkoumané plochy a byly porušeny výkopem z roku 1999. S velkou pravděpodobností se tyto hroby podařilo ztotožnit s hroby z roku 1999, konkrétně k. 132 s HR 15/99 (s nálezem zlomku skleněného prstýnku) a k. 134 s HR 14/99 (terénní plán č. 8, půdorys S4/99 z 27. 7. 1999). V nadloží těchto hrobů bylo pouze 0,3 m dorovnávek z 10. – 11. století a 0,5 m novověkých navážek, do kterých byla zahloubena např. jáma na vápno. Ovšem tyto navážky obsahovaly středo- až mladohradištní materiál zřejmě z narušených hrobů (např. záušnice, zlomky skleněných prstýnků).

Záchranným výzkumem se podařilo doplnit poznatky J. Bláhy z roku 1999 o konkrétnější podobu středo-hradištního sídliště s pravidelným uspořádáním mírně zahloubených čtvercových domů. Dále byla zjištěna východní hranice středo- až mladohradištního pohřebiště z téhož výzkumu J. Bláhy.

Richard Zatloukal

Literatura

- Bláha, J. 2000a:** III. Přehledy činnosti, 3. Útvar archeologických výzkumů, Olomouc, Wurmova ulice č. o. 3, třída 1. máje č. o. 36. *Památkový ústav v Olomouci. Výroční zpráva 1999.* Olomouc: Památkový ústav, 61–63.
- Bláha, J. 2000b:** Topografie a otázka kontinuity raně středověkého ústředí v Olomouci. In: L. Polanský, J. Sláma, D. Třeštík (eds.): *Přemyslovský stát kolem roku 1000. Na paměť knížete Boleslava II.* (†7. února 999). Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 179–196, 324–334.
- Bláha, J. 2001:** Archeologické poznatky k vývoji a významu Olomouce v období Velkomoravské říše. In: P. Kouřil (ed.): *Velká Morava mezi východem a západem.* Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 17. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 41–68.
- Bláha, J. 2003:** K raně středověké topografii Olomouce se zvláštním zřetelem k oblasti tzv. Předhradí. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas Philosophica, Historica* 31 (2002). *Sborník prací historických* XIX. Olomouc: Univerzita Palackého, 13–28.

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Wurmova Straße Nr. 3, Parzelle Nr. 24/4, 1822/1, 1822/2. Mittlere und jüngere Burgwallzeit, Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. VÁVROVICE, OKR. OPAVA)

„Krásné pole“. Střední doba hradištní. Pohřeb. Záchranný výzkum.

Ve dnech 27. 9. 2013 až 28. 7. 2014 byl na katastrálním území Vávrovic, v polní trati Krásné pole, realizován záchranný archeologický výzkum, související s rozšiřováním výrobního areálu firmy Mondeléz a výstavbou nové výrobní haly. Lokalita je známa od roku 1996, kdy byla poprvé zkoumána při výstavbě v současné době rozšiřovaného areálu (Stabrava 1997, 2008). Osídlená poloha se nachází zhruba 5 km severozápadně směrem od města Opavy a je omezena silnicí I. třídy č. 57 a železniční tratí Opava – Krnov. Rozprostírá se na výrazné terénní vlně kopírující pravý břeh řeky Opavy, od kterého je vzdálena zhruba 0,55 km. Přesněji je výzkum lokalizován na ZM ČR 1:10 000, list 15-32-13 body (v okru-

hu cca 10m) o souřadnicích 408:295; 400:286; 415:240; 438:258 mm od Z:J sekční čáry.

Výzkumné práce byly realizovány na ploše o celkové výměře cca 6,2 ha. Ta byla rozdělena na 4 samostatné plochy, z nichž největší měla výměru 3,4 ha. Na popsané ploše výzkumu bylo v jeho průběhu celkem identifikováno 727 zahloubených archeologických objektů. Z tohoto počtu bylo 46 hrobů a 681 objektů sídlištního charakteru.

Z uvedených archeologických situací lze v současné době zařadit do středověku pouze jeden objekt. Jedná se o mělkou hrobovou jámu obdélného půdorysu, ve které byl uložený dospělý jedinec v natažené poloze na zádech s rukama podél těla. Hlavou byl orientovaný k severozápadu. V blízkosti hlavy se dochovaly dva železné hroty šípů; jeden byl opatřen zpětnými háčky a tulejkou, druhý měl plochý listovitý tvar a štíhlý řap. Při pravém boku zemřelého se dochoval železný nůž s 12 cm dlouhou čepelí, která téměř plynule přecházela v masivní řap. V severozápadním rohu hrobové jámy byly zjištěny špatně dochované kosterní ostatky malého dítěte.

Popsaný hrob byl na základě získaného inventáře datovaný do 9. až poloviny 10. století.

Mimo výše popsaný raně středověký hrob byly na lokalitě zkoumány hroby ze starší doby bronzové (viz oddíl Doba bronzová v 1. svazku). Dále bylo prozkoumáno rozsáhlé sídliště kultury nálevkovitých pohárů, jeden hrob kultury se šňůrovou keramikou a tři hroby kultury zvoncovitých pohárů (viz oddíl Eneolit v 1. svazku).

Jindřich Hlas

Literatura

Stabrava, P. 2008: Zahloubené objekty na sídlišti lidu kultury nálevkovitých pohárů v Opavě-Vávrovicích prizmatem interpretace a statistiky. In: Z. Měřínský, J. Klápště (eds.): *Moravská škola doktorských studií. Seminář 1*. Brno: Masarykova univerzita, 42–68.

Resumé

Opava (Kat. Vávrovice, Bez. Opava), „Krásné pole“. Mittelburgwallzeit. Grab. Rettungsgrabung.

ORLOVICE (OKR. VYŠKOV)

Intravilán. Středověk, novověk. Hatě. Záchranný výzkum.

V prosinci 2013 až říjnu 2014 provedlo Muzeum Vyškovska, p. o., záchranný archeologický výzkum na stavbě vodovodu v Orlovicích. Zkoumaná plocha se nachází na březích Medlovického potoka, na severním okraji Litenčických vrchů, v nadmořské výšce 300 – 354 m. Na ZM ČR 1:10 000, list 24-42-17, je vytyčena body 170:57,

192:111, 207:126, 232:154, 238:116, 240:71, 224:56, 208:87, 177:56 mm od Z:J s. č.

V krátkém úseku (32 m, mezi domy č. p. 95 a 54) byla v hloubce 1,90 m zjištěna haťová cesta z kmenů o průměru cca 10 cm.

Klára Rybářová

Resumé

Orlovice (Bez. Vyškov), Gemeinde. Mittelalter, Neuzeit. Faschinen. Rettungsgrabung.

PODIVÍN (OKR. BŘECLAV)

„Rybáře“. Střední doba hradištní, mladší doba hradištní, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Archeologický výzkum probíhal během stavby rodinného domu pí. Trávníčkové, na parc. č. 1257/39 v lokalitě „Rybáře“. Jednalo se o výkopy pro základové pasy poblíž centra polykulturní lokality rozkládající se na písčité duně v jinak záplavovém území. Přibližně lze polohu určit na ZM ČR 1:10 000, list 34-23-03, v okolí bodu 336:34 mm od Z:J s. č. Ve výkopech bylo zjištěno celkem 8 zahloubených objektů, z nichž jeden lze bezpečně datovat na základě keramického materiálu do střední doby hradištní.

Keramické zlomky z mladší doby hradištní a středověku byly sbírány v celém prostoru lokality „Rybáře“.

Další archeologický výzkum probíhal během stavby inženýrských sítí ve východní části lokality, kde je podloží překryto novověkými náplavami a navážkovými kontexty. Polohu nálezů lze přibližně určit na ZM ČR 1:10 000, list 34-23-03, v okolí bodu 345:35 mm od Z:J s. č. Ve výkopu pro kanalizaci se podařilo zachytit kumulaci novověké keramiky, při dalším vzorkování v ploše cca 0,50×0,70 m pak bylo získáno velké množství fragmentů džbánů z rezného materiálu datovaných přibližně do období 16. – 17. století. Materiál ještě není zpracován, již nyní je ale jisté, že bude možné zrekonstruovat celé tvary nádob. Jedná se zřejmě o zbytky odpadní jámy, kam byly deponovány výhradně tyto nádoby.

Ivan Čižmář

Resumé

Podivín (Bez. Břeclav), „Rybáře“. Mittelburgwallzeit, Jungburgwallzeit, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (K. Ú. POPŮVKY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Pod dědinou“. Novověk (duben 1945). Hromadný hrob. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2014 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., postupně 6 záchranných archeologických výzkumů na parcelách